

Valtuustoaloite Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto

Kestävän kehityksen edistämisen ohjelman laatiminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sotelle

Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävän kehityksen perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttaminen pitkällä aikavälillä luonnon kestokykyyn. Taloudellinen kestävyys on sisällöltään ja laadultaan tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Sosiaalisessa ja kulttuurisessa kestävyyydessä keskeisenä kysymyksenä on taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle.

Sosiaali- ja terveyspalvelut tuottavat merkittävän määrän Suomen kansallisesta hiilijalanjäljestä (6,5 %, Ekologisesti kestävä sosiaali- ja terveydenhuolto, 2023). Palvelut tuottavat jätettä sekä maaperää ja vesistöjä saastuttavaa mikromuovia ja kemikaaleja. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ekologisesti kestävillä toimilla voidaan vähentää ympäristöhaittoja, mutta myös lisätä asukkaiden hyvinvointia, parantaa hoidon laatua ja saavuttaa taloudellisia säästöjä. Ekologisesti kestävät toimet edistävätkin siis myös taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on Kestävän kehityksen ohjelma 2025-2029, johon on kirjattu ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyys tavoitteet ja toimenpiteet. Päijät-Hämeen hyvinvointialueella taas on Luontoaskel terveyteen - Lahden seudun terveys- ja ympäristöohjelma, jossa yhdistetään yleistyvät kansansairaudet ja terveysriskit luontokadon ja ilmastonmuutoksen kanssa, ja luo kansanterveys- ja ympäristötyölle yhteisen viitekehyksen.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiassa on määritetty keinoja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Konkreettisia toimenpiteitä ja seurantamittaristoa tavoitteille ei kuitenkaan ole määritetty. Näin ollen on mahdotonta arvioida millä tavalla tavoitteisiin on tarkoitus päästä.

Vihreä aluevaltuustoryhmä esittää, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sotelle laaditaan kestävä kehityksen ohjelma, johon määritetään konkreettiset tavoitteet eri kestävä kehityksen osa-alueille sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ja mittarit, joilla edistystä seurataan.

Ehdotamme, että työssä hyödynnetään esimerkiksi Valtioneuvoston kanslian raporttia Ekologisesti kestävä sosiaali- ja terveydenhuolto vuodelta 2023. Raportissa on esitetty hyvinvointialueille indikaattoreita, joiden avulla ekologisen kestävyys seurataan.

8.10.2026

Vihreä aluevaltuustoryhmä

Ninni Saarinen, pj

Teija Alanen, vpj